
Vergaderjaar 2024-2025

27 529 Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) in de Zorg

AL BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS JEUGD, PREVENTIE EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2025

Het Adviescollege ICT-toetsing (hierna: AcICT) adviseert de regering en het parlement over verbetering van de beheersing van ICT-projecten en informatiesystemen. Het AcICT heeft een onderzoek uitgevoerd naar het programma Doorontwikkeling Praeventis van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het bijgevoegde adviesrapport heb ik op 24 juni jl. van het AcICT ontvangen. In mijn brief van 7 juli jl. heb ik u het definitieve advies aangeboden en aangegeven dat ik u na het zomerreces een bestuurlijke reactie zou aanbieden. Met deze brief geef ik invulling aan deze toezegging.

In deze brief zal ik eerst het programma Doorontwikkeling Praeventis inleiden. Vervolgens zal ik ingaan op de conclusies en de adviezen uit het adviesrapport en daarbij aangeven welke acties het RIVM al heeft ondernomen of in gang zet om opvolging te geven aan de adviezen van het AcICT.

Programma Doorontwikkeling Praeventis

Het RIVM heeft een centrale rol in de infectieziektebestrijding en in preventie- en screeningsprogramma's. Het RIVM gebruikt het systeem Praeventis voor de ondersteuning van drie belangrijke preventieprogramma's: de Neonatale Hielprik Screening (NHS), de Prenatale Screening Infectieziekten en Erytrocytenimmunisatie (PSIE) en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Met het programma Doorontwikkeling Praeventis beoogt het RIVM de continuïteit van Praeventis te borgen en nieuwe functionaliteit voor burgers te realiseren. De programmorganisatie die het programma uitvoert is een onderdeel van Dienst Vaccinvoorziening en preventieprogramma's (DVP) van het RIVM.

Conclusie AcICT

De conclusie van het AcICT is dat met het programma Doorontwikkeling Praeventis een goede richting is ingeslagen. Het AcICT geeft aan dat het verstandig is geweest dat het RIVM ervoor heeft gekozen om nieuwe of gemoderniseerde functionaliteit stapsgewijs en met nieuwe technologie te realiseren en in productie te nemen. Niettemin geeft het AcICT aan dat het risico groot is dat de doelen van Doorontwikkeling Praeventis niet binnen tijd en budget worden gerealiseerd. De volgende oorzaken worden hiervoor gegeven:

- A. Het programma onderschat het resterende werk;
- B. Door een sterke afhankelijkheid van andere ontwikkelingen is er risico op vertraging;
- C. Het is onzeker of Praeventis aan de eisen gaat voldoen.

Het AcICT adviseert op basis hiervan om de beheersing van het programma te verscherpen. Hierbij worden de volgende adviezen gegeven:

1. Maak een realistische planning;

2. Geef in het horizonplan (transitieplan naar de doelarchitectuur) voorrang aan het afronden van het programma Doorontwikkeling Praeventis;
3. Werk naar een resultaat toe dat aansluit bij de verwachtingen.

Opvolging adviezen AcICT

Ik onderschrijf de adviezen van het AcICT. Ik heb het RIVM gevraagd om aan te geven hoe het hieraan opvolging gaat geven om ervoor te zorgen dat de beheersing van het programma wordt verscherpt. De adviezen zijn zowel op het niveau van de programmaorganisatie als het overkoepelende niveau van DVP gegeven. Hieronder is de opvolging per advies op hoofdlijnen nader toegelicht.

1. Maak een realistische planning.

Om een beter inzicht te verkrijgen in hoeverre het programma op koers ligt en waar eventuele knelpunten zitten, maakt de programmaorganisatie een scherpere inschatting van het nog te voltooien werk en de huidige status. Hiervoor breidt zij de rapportages op deeltrajectniveau verder uit en onderzoekt zij de inrichting en inzet van een geïntegreerd dashboard met financiële en inhoudelijke informatie. Indien mogelijk zal zij dit dashboard z.s.m. toepassen. Tevens richt zij haar financiële overzichten op meer detailniveau in. Daarnaast werkt de programmaorganisatie het plan voor de migratie van gegevens van oude naar nieuwe onderdelen van Praeventis verder uit. Op deze wijze verkrijgt zij een beter inzicht in de complexiteit en omvang van de deeltrajecten. DVP organiseert vervolgens periodieke reflectiesessies met de programmaleiding en het managementteam waarin de verkregen inzichten op voortgang, budget en planning integraal worden besproken en waar nodig bijgestuurd.

2. Geef in het horizonplan (van transitieplan naar de doelarchitectuur) voorrang aan het afronden van programma Doorontwikkeling Praeventis.

Het AcICT geeft het advies aan DVP om de besturing van de realisatie van veranderingen in zijn informatievoorziening (horizonplan) te vereenvoudigen door de aandacht te concentreren op een aantal afgebakende veranderingen. Voor het programma Doorontwikkeling Praeventis houdt dit in dat het aantal werkpakketten dat afhangt van activiteiten/trajecten buiten het programma beperkt dient te worden. DVP gaat in overleg met de opdrachtgevers van de verschillende trajecten met als doel om voorstellen te doen voor de vereenvoudiging van de projectsturing. Het AcICT-advies om de werkpakketten met grote verwevenheid met het programma over te hevelen naar het programma wordt meegenomen in het voorstel.

3. Werk naar een resultaat toe dat aansluit bij de verwachtingen.

Om te waarborgen dat aan alle gestelde eisen wordt voldaan, concretiseert de programmaorganisatie de abstracte begrippen 'modulair, schaalbaar en flexibel' door de eisen verder uit te werken en vervolgens tijdens en na de realisatie te valideren of aan deze eisen voldaan wordt. DVP versterkt de informatiebeveiliging (IB) door het met hoge prioriteit aanpakken van IB-kwetsbaarheden, het versterken van de jaarlijkse beveiligingstesten, het opstellen van een IB-herstelplan en de integratie van beveiligingsdoelstellingen in de projecten. Hierbij werkt DVP vanuit het principe: 'informatiebeveiliging is een continu proces'.

Om de uitfasering van de overgebleven oude technologie in het landschap te organiseren zet DVP dit najaar een uitfaseringstraject voor de verouderde onderdelen op en investeert het in het ontwikkelen van vaardigheden om lifecyclemanagement toe te passen.

Het RIVM heeft reeds een in meer detail uitgewerkte voorgenomen opvolging van bovenstaande adviezen met het AcICT gedeeld.

Tot slot wil ik mijn waardering uitspreken richting het toetsteam van het AcICT voor hun inzet en constructieve samenwerking. Het resultaat hiervan is een waardevol adviesrapport voor zowel het RIVM als het programma Doorontwikkeling Praeventis.

De staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport,

Judith Zs.C.M. Tielen